Conclusie grootschalig onderzoek konijnen-welzijn: nog veel winst te behalen

Veel konijnen worden aanzienlijk belet in het uitoefenen van hun natuurlijke gedrag en dus mogelijk aangetast in hun welzijn. Te krappe huisvesting, veelal zelfs solitair gehuisvest en gebrek aan schuilplekken zijn hiervan belangrijke oorzaken, aldus onderzoeker en gedragsbioloog Dennis Vink van de Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht.

In zijn grootschalige onderzoek – dat al in het voorjaar van 2017 is gestart en waarvoor onder andere meer dan honderd locatiebezoeken zijn afgelegd – heeft Dennis Vink de gehele gezelschapskonijnensector onder de loep genomen: konijneneigenaren, fokkers, opvangcentra, kinderboerderijen, groothandelaren, dierenspeciaalzaken en tuincentra. Met name onder fokkers, handelaren en dierenwinkels wordt te weinig rekening gehouden met het natuurlijke gedrag van konijnen, concludeert Vink op basis van zijn onderzoek.

Te krappe huisvesting, met name bij fokkers

Het Landelijk Informatiecentrum voor Gezelschapsdieren (LICG) heeft richtlijnen opgesteld voor de huisvesting van konijnen. Een konijn dient in ieder geval languit te kunnen liggen en op zijn achterpoten rechtop te kunnen staan. De afmeting van een hok voor twee kleine konijnen zou minimaal 150 x 60 x 60 moeten zijn, stelt het LICG. Deze minimumnorm wordt in de praktijk zelden gehaald, heeft Vink geconstateerd. “Bij ruim 75 procent van de fokkers voldoet de huisvesting niet aan die richtlijnen. Ook bieden fokkers – waarschijnlijk ook vanwege ruimtegebrek in de hokken – veelal geen schuilmogelijkheden aan, terwijl schuilplekken belangrijk zijn voor konijnen voor als zij zich bedreigd voelen.” Daarnaast stelde Vink vast dat minstens tachtig procent van de deelnemende fokkers hun konijnen individueel huisvest. “Als reden werd veelal aangevoerd dat ze dit deden om onderlinge agressie te voorkomen. In veel te krappe huisvesting is die kans inderdaad groot. Maar als de konijnen voldoende ruimte hebben, ze op de juiste manier worden gekoppeld en er voldoende terugtrekmogelijkheden zijn, dan gaat het samenleven vaak goed. Sterker nog: als het een goede match is, dan heeft groepshuisvesting een zeer positief effect op het welzijn. Konijnen zijn immers groepsdieren.”

Wat Vink betreft is er veel werk aan de winkel. En ook ín de winkel trouwens, want dierenwinkels en tuincentra geven wat hem betreft niet het goede voorbeeld. “De konijnen die daar te koop worden aangeboden, worden in veel te kleine ruimtes gehuisvest. In alle winkels die wij hebben bestudeerd werden konijnen op minder dan slechts één vierkante meter gehouden, meestal zelfs nog minder. Ook bij de winkels en tuincentra heb ik moeten constateren dat er in de meeste gevallen geen schuilmogelijkheden in de verblijven waren en dat dieren bovendien vaak solitair werden gehuisvest. Wat ik ook schokkend vond om vast te stellen, is dat van de 128 hokken die te koop werden aangeboden en die ik heb geanalyseerd, er geen

enkele aan de minimale afmetingen voldeed. Deze bevindingen vind ik zeer zorgelijk, want dierenwinkels en tuincentra hebben juist een belangrijke voorbeeldfunctie.”

Merendeel voeding niet volledig

Binnen het segment dierenwinkel en tuincentra heeft Vink ook 127 voedingsproducten onderzocht. Hieruit blijkt dat minder dan tien procent van de voedingsproducten alle voedingsstoffen bevatten die een konijn nodig heeft. “Voor het merendeel van de voedingsproducten geldt dat het op zich prima producten zijn, maar dat deze alleen voldoen als ze worden gecombineerd met de juiste aanvullende producten. Als de consument hierover niet goed geïnformeerd wordt, kun je – op termijn – allerlei problemen verwachten. Hier ligt dus een heel belangrijke rol voor de verkoper.”

Lichtpuntje in zijn onderzoeksrapportage is de consument, bij die groep zijn konijnen er aanzienlijk op vooruit gegaan in vergelijking met onderzoeken die in Nederland in het verleden zijn gedaan. “De meest opvallende bevinding bij die groep is dat de levensverwachting van de dieren is toegenomen van 4 naar bijna 7 zeven jaar. Het was goed om te zien dat we bij de huisbezoeken ruimere verblijven aantroffen, vaak zelfs met permanente toegang tot een uitloopruimte.” Hierbij moet wel worden opgemerkt dat het voor de hand ligt dat consumenten die hun dieren ondermaats houden en verzorgen, zich waarschijnlijk niet zo gauw zullen opgeven voor een onderzoek en/of huisbezoek.

Gezond = gelukkig?

Wat volgens Vink een probleem is, is dat konijnen zich moeilijk laten ‘lezen’. “Je kunt niet eenvoudig aan een konijn aflezen of het gelukkig is of niet. Veel fokkers redeneren dat hun dieren niets te klagen hebben, omdat de dieren er gezond uitzien en ze goed te eten en te drinken krijgen. Maar de afwezigheid van ziektes of stress betekent niet automatisch de aanwezigheid van welbevinden of welzijn. Een konijn is een groepsdier en een sociaal dier. Het is voor een konijn dus heel prettig als het dan ook de mogelijkheden tot sociale interactie met soortgenoten heeft. Tegen elkaar aan liggen, elkaar wassen, dat soort gedragingen. Als een konijn solitair wordt gehouden, dan is er een grote kans dat zijn welzijn daardoor negatief wordt beïnvloed. Al ziet het konijn er aan de buitenkant nog zo mooi en gezond uit.”

Het onderzoek is gefinancierd door de Dierenbescherming, die in de resultaten aanleiding ziet om met de sector in gesprek te gaan over de welzijnsknelpunten en over hoe deze – vanuit de gezelschapskonijnensector – zouden kunnen worden aangepakt. Als het aan Vink ligt, komt er nog een vervolgonderzoek. “Het is overduidelijk dat er nog veel te verbeteren valt in de levensomstandigheden van konijnen, met name bij fokkers, handelaren en winkeliers. In Engeland is men al veel verder dan ons op het gebied van groepshuisvesting. Ik denk dat het heel goed zou zijn om naar Engeland te gaan om ook daar onderzoek te doen en dat we daar veel van zouden kunnen leren.”

Wie geïnteresseerd is in de volledige onderzoeksrapportage kan deze opvragen via surveymonkey.com/r/konijnenrapportage

Tekst: Cindy Schwering
Foto’s: Jan Smit